

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

Præfatio Ad Lectorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

P R Æ F A T I O

A D L E C T O R E M.

THESAVRVM vidi, & hunc omnium suffragio ditissimum: homilias inteligo Quadragesimaes. Rmi. Domini D. Hierouymi Baptista de Lanuza Hispanico con-

scriptas idioma. Haecenus doluerunt multi, & Catholicae piæ; æmulatione iu-
 uidi tulerunt impatienter, thesaurum hunc sibi tantum esse patulum & vtilem,
 quibus Hispanici idiomatis scientia illum aperuerat; proinde vt ad omnes hu-
 ius thesauri diuitiæ fructusque vberiores dimanarent, ad animarum tantò ma-
 iorem utilitatem: frustra (licet intensè) rogati sunt, multique tentauerunt, vt
 manum adhiberent operi, & in Latinum commune cunctis idioma transferrent

haecenus tamen nullus vel mediam operis totius partem absoluit. Credo tales vel opere molis detec-
 ritos calamum retraxisse, vel difficultatum quæ passim emergunt, multitudine obrutos, vel corporis
 infirmitate languemes aliis transferenda reliquisse tantè viti monumenta doctûna. Tandem, sic Deo
 me (fateor ingenue) mouente interims, atque ad tantum negotij prouinciam arripendam instigan-
 te, vires sumpsi & audaciam, cum tamen in Hispanica lingua me primum esse non crediderim: ver-
 rum tamen animum auxit aliqualis saltem SS. Litterarum à primis S. Theologiae studijs. ad hæc vs-
 que tempora non intermissa lectio, & ad viginti tres annos perpetuum prædicationis exercitium.
 Speravi, si non præsumpsi, me Auctoris mentem vltatenus posse pertrahari, & sicubi ob graui-
 tatem ac maiestatem idiomatis hæsitarem, alios in eo doctiores, quod & feci frequenter, con-
 sulerem.

Summarium eiusdem Auctoris Parisijs impressum in manibus habui; sed vah talem Simmislam,
 qui non tam Auctoris quam sua subrogat, qui non Auctorem apud Lectorem commendat, sed dente
 mordet canino: dum eum in prima sua Epistola nimis acriter vellicat, & vt censor Catholicus ab inu-
 tili carpit eiusdem conceptis repetitione, verius dixerit, eiusdem historiar, sed diuersa applicatione:
 ab Hispanica insuper (vt ipse iudic) verborum superfluitate: quasi vero hæc non magis Gallis pro-
 pria, quam Hispanis omnium calculo esse censeretur, à non necessaria, imo tædiosa Lectori SS. Pa-
 trum sententiarum abundantia: fatius ipse ducit ipsos Patres in origine sua fonteque quærendos &
 legendos. Quid plura? Siccine fideliter sibi summarium composuisse gratulatur: qui cuncta quæ
 Hispanos tangunt, & in eorum non paruum tam in factis quam prophanis rebus, redundant glo-
 riam, expungit? Adde, quod omnes Hispanici nominis ac gloriæ Zelosi non sustinent quod in se-
 cundi Tomi Epistola dedicatoria, sic omni reiecta debita Regibus reuerentia, quam illi semper me-
 ritoque inculcant seruandam, Sic indices Hispaniam ob sua non ulterius toleranda crimina in calamita-
 tum, cladum & vastationis abyssum incidit: vt librum hunc quasi de busti cineribus ereptum & inco-
 lumem Diuina dispositione seruatum fuisse arbitretur: de busti (inquam) cineribus quoq; Hispania tota
 conflauit, ad tantam redacta pauperiem statumque omnium miserimum, vt dicere non vereatur, His-
 pania Regnum suæ Regem S. Coronæ, id est Gallia, esse tributarium.

Verba
Summi-
stæ.

Sententiæ S. Paginae, quibus Auctor abundat, sic vndequeque vitis scatebant (indubie ex Typo-
 graphorum vel Correctorum negligentia) vt hic non minimus meus fuerit labor, quo inspecto prius
 Codice corrigendis illis incubui, sic vt plusquam tria millia emendauerim: in illis etenim vel liber
 male citabatur, vel caput, vel versus, vel verba mutila, dempta, transposita, appositaque legebantur.
 Conferat Lector exemplar Hispanicum cum nostra translatione & vix paginam inueniet in qua non
 aliquam aduertet correctionem. Illud insuper nota me nonnullas ab Auctore citatas inuenisse sen-
 tentias, quæ in SS. litteris eo modo non legebantur, quas adhibitis variis translationibus inuenire
 mihi fuit impossibile: poruit Auctor alias insuper vidisse translationes, quæ ad manus nostras non
 venerunt; quocirca notulam signatiuam illis sine adiecto numero in margine apposui.
 Quoad SS. Patrum sententiæ aggressus sum illas in origine conspiceret, vt quas minus intelligen-
 bam, emendarem, sed cum plurimum his temporis impenderem, & loca frequenter non inuenirem à
 labore desisti, & eas tantum laboravi emendare, quæ nimis erant obscuræ. Profero in exemplum
 (* *) locum

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Iocum quendam D. Ambrosij, quem Auctor bis citat, prius male impressum, posterius vero melius sed utrobique locus in D. Ambrosio male erat citatus, quem non exiguo labore tandem inveni & mutavi.

Opino lectorem quādoque errorem in citandis Homilijs earumque numeris inueniturum, ut ego inueni & correxi, sed quis adeo vastos Indices contraxit cum singulis homilijs & numeris? hoc cepe consilium: si in vno indice citationis sit error, alium consulas circa eandem materiam, vel locum aliquom S. Scripturæ proposito conuenientem, & eredo te locum reperiturum.

Cum autem mihi nonnullum dum interim 2. Editio paratur tempus superesset, Indicem Concionum, ut opte maxime necessarium cum singulis Homilijs & numeris, contuli, cuiuslibetque errores, maxime vero in Hispanico indice reptos non sine permagno labore correxi & emendavi.

Ita stultus in omnibus sensui inhaerere Auctoris, ut etiam ipsius phrasas modeste loquendi verbosenus expresserim, à latina licet desectens parumper elegantia: vnde quandoque barbarismum incurri, sed hanc deuli tanto viro reuerentiam, ut malim de barbarismo notari, quam de non fideli seu non verbali translatione reprehendi. Negligentia Typographorum, aut illorum quorum intererat curam gerere, sensum frequenter ita reddidit obscurem, ut adhibitis pluribus veratissimis Hispanis vix clarum potuerim exprimere, quocirca Lectorem pramonco & deprecor, ut si quando talibus occurrerit periculis, ipse suo iudicio sensum ex antecedenti & consequenti formet, quem sibi iudicat euidentiorem.

Habet Hispanicum idioma, ut etiam alia, suas elegantias & adagia, quæ nemo facile quis ex origine exprimat, nisi qui regiones illas frequentat, & id quidē non exiguo tempore: contigit enim mihi, ut diuersa diuersis adagia declaranda proponerem, qui licet peritissimi censerentur, Hispani, inter se tamen dissiderent, dum vnus hoc modo, alter alio Proverbium interpretatur, vel eius explanat originem: quocirca illa, & modos loquenti insigniores in vnum compilavi indicem, adiecta parua explicatione, quam tamen variorum prius subiecti censuræ, & emendatiorem recepisse in omnibus meo non sibi iudicio.

Mirabuntur multi, spero non reprehendent, me Auctori superatuisse Marginalia satis copiosa: sed in hoc consilio PP. Ordinis nostri acquiesci, qui hæc indicabant Lectori fore valde comoda, & multam illi præcendere lectionem, quo citius quod querit, inueniat: quod postmodum ab omnibus excepto siemine) letatus sum approbati, mo ad copiosiora adhuc me provocari.

Compenfer autem quidquid erratum posset reprehendi vel nauscam parere tanti viri tanta doctrina, in omni scientiarum genere versatissimi: cuius quanta fuerit morum integritas, feruor spiritus, & animarum zelus singuli propemodum testantur paragraphi, in quibus semper aut vitia dissuadet, aut ad pietatis opera sedulo suos adhortatur, Junioribus & perfectis, proficit Concionatoribus: parum eruditus, & doctioribus conuenit, in vtroque dicendi genere disertissimus. Exemplis, similitudinibus & historijs pro vulgari hominum captu, inuicibus seruit & minus literatis, quæstiones Theologicas & Scholasticas sic abundanter & frequenter ætium peritia, spectatissimis subministrat, ut vix vllam nouerim in tota Theologia quæstionem aliquo modo grauem, & hoc nostro sæculo agitari solitam quam ipse non explicet, quantum (ipso sæpe testante) vulgari plebecule, communique auditorio declarari conueniebat. Quid referam de innumera S. Scripturæ citatione sententiarum? Quas sic ingeniose adhibitis varijs lectionibus Patrumque testimonijs enucleat, adornat, & corroborat, ut quis verè dixerit, nihil ultra ab alijs esse requirendum.

Quocirca nemo miretur, si tantorum votis exoptata sit a tot annis huius operis facta translatio: quam Hispanica lingue periti, qui suam inde omnem solique doctrinam hauriebant, & in pulpitis stupente ad talia mundo, proferabant, maluissent, maure, non communcia, sed sibi tantum thesaurum & proprium possedissent.

AD.